

Den danska skatteadministrationen

Av organisationsdirektören Bengt-Åke Printz

Som redovisats tidigare i SN driver riksskatteverket i samarbete med statskontoret f n flera projekt med syfte att effektivisera skatteförvaltningen i landet. Följande bör nämnas i detta sammanhang:

- Översyn av ADB-systemet för folkbokföring och beskattning (en förstudie remissbehandlas nu)
- Översyn av skatteadministrationen i första instans (se artikel i SN 1973:4)
- Försöksverksamhet med utvidgad tjänstemannamedverkan i det årliga taxeringsarbetet
- Översyn av skatte- och taxeringsrevisionsverksamheten.

Inom ramen för de två förstnämnda projekten har under hösten verkställts kartläggningar av de nordiska grannländernas organisation av beskattningen samt huvuddragen i de administrativa och tekniska systemen. Som en allmän sammanfattning kan konstateras att de lösningar som valts i åtskilliga avseenden är mycket intressanta med tanke på det utvecklingsarbete som nu bedrivs i Sverige. I det följande lämnas en sammanfattning av de danska förhållandena. Avsikten är att de norska och finska systemen skall presenteras i kommande nummer. Det bör kanske påpekas att framställningarna endast i liten grad tar upp de materiella beskattningsreglerna.

Preliminärskatteförfarandet

Skattebetalarna i Danmark erlagger A- och/eller B-skatt. Dessa begrepp motsvarar i huvudsak de svenska. Den mest påfallande olikheten är att skattskyldig kan erlägga både A- och B-skatt. Till detta kommer att A-skattebegreppet är avsevärt mera omfattande i Danmark. De viktigaste skillnaderna beträffande A-skatten är följande:

- Ersättningar från annan än huvudarbetsgivare källbeskattas
- Kapitalinkomster och liknande sidoinkomster, som A-skattebetalare har, kvittas preliminärskattemässigt mot de olika avdrag som den skattskyldige är berättigad till när grunderna för den prel skatten bestäms. Denna beräkning görs ADB-mässigt på grundval av den sist kända taxeringen
- B-skatt debiteras inte för tjänsteinkomster, utan B-skattebetalaren betalar A-skatt på de tjänsteinkomster han har.

Skattetablell för A-skatt används inte. Istället görs ADB-mässigt en individuell beräkning för varje skattebetalare av dennes beräknade skattebörda för det kommande inkomståret uttryckt i procent av den förväntade löneinkomsten efter avdrag. Arbetsgivaren drar således källskatt efter en procentsats som anges på debetsedeln. Det ankommer på huvudarbetsgivaren att beakta de avdrag som särskilt är angivna på skattekortet. Det bör kanske också påpekas att den varierande kommunala utdebiteringen är beaktad vid procentberäkningen. Skattekortet återges nedan.

SKATTEKORT 1974 **HOVEDKORT**

Personnummer				
Forskudsregistreringskommune				
FRADRAG (beløb i hele kr.)				
Pr. 1 dag	Pr. 1 uge	Pr. 14 dage	Pr. 1 måned	Trækprocent
Efter indkomstmodtagerens anmodning skal arbejdsgiveren (den indeholdelsespligtige) foretage indeholdelse med en højere trækprocent end den ovenfor anførte.				
Navn og adresse				

Hovedkortet skal opbevares af arbejdsgiveren (den indeholdelsespligtige). Ved ophør skal kortet tilbageleveres indkomstmodtageren.

Dette kort afrites og afleveres til HOVED-ARBEJDSGIVEREN.

F 11

SKATTEKORT 1974 **BIKORT**

Personnummer				
Forskudsregistreringskommune				
FRADRAG (beløb i hele kr.)				
Pr. 1 dag	Pr. 1 uge	Pr. 14 dage	Pr. 1 måned	Trækprocent
Efter indkomstmodtagerens anmodning skal arbejdsgiveren (den indeholdelsespligtige) foretage indeholdelse med en højere trækprocent end den ovenfor anførte.				
Navn og adresse				

Dette kort SKAL opbevares af indkomstmodtageren.

Denne stub afrites, og kortet kan eventuelt opbevares sammen med PERSONNUMMERBEVIS E.

F 11

Det bör särskilt betonas att avdragsprocenten är densamma för såväl huvudinkomst som extrainkomst, eftersom denna är ett uttryck för hela skattebördan i förhållande till hela inkomsten. Skatteinvisningar används inte till följd av att samtliga arbetsgivare lämnar uppgift om hur innehållen skatt fördelar sig på de anställda endast *en gång per år*. Innehållen källskatt inbetalas däremot varje månad av arbetsgivarna. Om skattekorten skall också nämnas att huvudkortet skall överlämnas till arbetsgivaren, medan bikortet lämpligen förvaras av den skattskyldige i plånboken.

Beräkningen av avdragsprocent och avdrag (avdrag på huvudkortet i förekommande fall med beaktande av sidoinkomst) sker på grundval av den sist kända taxeringen. Innan procenten beräknas görs emellertid numera ett procentuellt påslag på inkomsten med hänsyn till den väntade inkomstutvecklingen. Denna justering görs med samma procent för samtliga skattskyldiga.

B-skatt debiteras när sidoinkomsten (jordbruk, rörelse och kapital) överstiger de avdrag som den skattskyldige är berättigad till. Skattskyldiga med dessa sidoinkomster erhåller både A- och B-sedlar. Det procentuella påslag som nämnts i föregående stycke görs även för B-skattebetalarna.

Det nuvarande systemet i Danmark har tillämpats endast ett fåtal år. I inledningen hade det vissa påtagliga svagheter. Bland annat ålåg det arbetsgivarna att varje månad lämna krediteringsunderlag till skattemyndigheterna (motsvarande våra förteckningar). Förfarandet resulterade i ett stort antal felände och felaktiga krediteringar. Till detta kom att man i inledningen inte verkställde något procentuellt påslag vid beräkning av inkomsten för det nya året. Följden härav blev relativt omfattande kvarskatter.

Vad som är tilltalande med det nuvarande preliminärskattesystemet i Danmark är framför allt uppgiftsskyldighetens utformning för arbetsgivarna. Samtliga arbetsgivare lämnar endast en gång per år uppgift om utbetalda löner och innehållna källskatter. Detta sker i form av kontrolluppgifter, vilka sålunda utgör underlag för såväl kontroll av uppgifterna i självdeklarationen som för kreditering av källskatt.

Omkring hälften av kontrolluppgifterna lämnas av arbetsgivarna på magnetband. De som lämnas på blankett (se ovan) dataregistreras hos den lokala skattemyndigheten. Registreringen sker med räknemaskiner vars remsor läses optiskt. Förfarandet medger att ett stort antal lokalt placerade tjänstemän på kort tid har registrerat samtliga kontrolluppgifter. Självdeklarationerna registreras på samma sätt.

Skattemyndigheterna tillhandahåller förtryckta deklarationsblanketter i mitten av januari. Dessa skall sedan lämnas in av löntagarna senast den 16 februari. För företag och liknande gäller senare tidpunkt. På flertalet skattemyndigheter sker dataregistrering av deklarationerna *före* det att granskningen påbörjas. Med ledning av registrerade uppgifter ur deklarationerna och kontrolluppgifterna samt vissa uppgifter om tidigare års taxering sker härefter maskinella kontroller till ledning för granskningsarbetet. Ett resultat av de maskinella bearbetningarna är bl a att deklarationsgranskningen kan prioriteras med hänsyn till vad deklarationerna innehåller för uppgifter och med hänsyn till inträffade förändringar jämfört med tidigare år. De lokala skattemyndigheterna bestämmer själv hur de vill utnyttja prioriterings-systemet. Det bör betonas att det nu beskrivna systemet delvis är under utveckling, men det är självfallet mycket intressant att danskarna slagit in på vägar som nu utvecklas hos oss.

Taxeringsarbetet i första instans pågår fram till den 15 juli. Härvid har taxeringar åsatts för ca 95 % av de skattskyldiga. Den taxering som sålunda avslutas vid denna tidpunkt är inte fullständig utan betecknas som prel (den förelöpige ligning). Fram till den 15 juli är ligningskommisionerna i verksamhet. Dessa motsvarar våra taxeringsnämnder men är betydligt färre till antalet. Det finns en kommission i varje kommun, eller drygt 270 st. På större orter arbetar emellertid kommissionerna på olika avdelningar, varför det inte är helt rättvisande att jämföra de 270 med Sveriges 4 200. De arbetsuppgifter som i Sverige utförs av lokal skattemyndighet samt granskningen av självdeklarationerna utförs i Danmark kommunalt. Det lokala skatteväsendet i Danmark omfattar därför drygt 270 kontor, att jämföras med våra 120.

Som nämnts i det föregående betecknas ligningskommisionernas taxeringar som preliminära. Sedan kommissionerna avslutat sitt arbete i mitten på juli vidtar granskningsarbetet i skatteråden, vilkas ledamöter i likhet med kommissionernas är förordnade efter politiska grunder. Skatteråden företar den slutliga taxeringen och utgör därvid även besvärsinstans över ligningskommisionernas beslut. Det gransknings- och kontrollarbete som utförs till grund för skatterådets beslut utförs av sekretariat, som är knutna till råden. Skatteråden är 64 till antalet. I många fall fungerar det lokala skatteväsendets personal som sekretariat åt skatteråden, varvid personalen således fram till mitten av juli arbetar åt ligningskommisionerna och därefter åt skatteråden. I de fall kommunerna inte svarar för skatterådets sekretariat utförs dessa uppgifter av amtsskatteinspektorerne, vilka är statliga.

Något bör nämnas om de materiella reglerna. Viktigaste skillnaden får anses utgöras av skatteavdraget på löneinkomst, vilket utgör 20 % dock högst 1 500 danska kronor, att jämföra med våra 100 kr. En annan viktig regel är att avdrag för resor

till och från arbetet medges endast för kostnad överstigande 600 danska kronor och understigande 3 000 danska kronor, dvs med högst 2 400 kr per år.

Debiteringen av slutlig skatt

Sedan ligningskommisionerna avslutat sitt arbete vidtar arbetet med den slutliga debiteringen (slutoppgörelsen). Debetsedlar distribueras under tiden aug—sept. Sedlar med kvars katt sänds först ut eftersom uppbörden härav börjar i september och pågår fram till och med mars påföljande år med undantag för december månad. Den skattskyldige skall själv betala in sin kvars katt till skattemyndigheterna. Arbetsgivarna är sålunda inte inblandade i denna uppbörd. Överskjutande prel skatt betalas tillbaka normalt under de sista 14 dagarna i september.

Som nämnts i det föregående har kvars katterna varit av betydande storlek under de första åren systemet varit i funktion. Kvars katteterminerna är nu 6 från att i inledningen ha varit 3. Enligt uppgift finns planer på att upphöra med den nuvarande kvars kattu uppbörden och istället baka in uppkommande kvars katt i påföljande års preliminärskatt. Inte minst den kraftigt ökade belastningen på indrivningsmyndigheterna har bidragit till att denna förändring övervägs.

Beträffande innehållet i slutoppgörelsen kan nämnas att den återger all krediterad källskatt specificerad med angivande av namn på resp arbetsgivare som inbetalt källskatten. Eftersom den slutliga taxeringen ligger till grund för påföljande års prel skatt lämnas på slutoppgörelsen detaljerade uppgifter om hur nästa års preliminärskatteuttag kommer att beräknas. Om den skattskyldige inte godtar de angivna grunderna skall han lämna ett forskudsskema (motsvarar vår preliminärskattedeklaration), vilket skall ske senast den 10 september för att kunna beaktas vid den ordinarie distributionen av skattekortet för nästa år. Slutligen kan, närmast som ett kuriosum, nämnas, att slutoppgörelsen till formatet är 4 gånger så stor som den slutliga debetsedeln i Sverige, dvs format A3.